

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1975

Vyhlásené: 16. 10. 1975   Časová verzia predpisu účinná od: 30.11.1990 do: 30. 6.2006

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

111

VYHLÁŠKA

Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu

z 1. októbra 1975

**o evidencii a registrácii pracovných úrazov a o hlásení prevádzkových
nehôd (havárií) a porúch technických zariadení**

Účinný boj proti pracovnej úrazovosti vyžaduje, aby organizácie zisťovali a sústavne sledovali zdroje, príčiny, početnosť a závažnosť pracovných úrazov. Tieto základné údaje o úrazovom deji umožnia vykonať potrebné rozborov stavu a vývoja pracovnej úrazovosti, určiť konkrétne opatrenia na odstránenie jej príčin a utvárať predpoklady na jej zníženie. K obdobnému cieľu smeruje i hlásenie prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení.

Preto Slovenský úrad bezpečnosti práce podľa § 5 ods.1 písm.d) zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce a Slovenský banský úrad podľa § 57 ods.1 písm.d) zákona č. 41/1957 Zb. o využití nerastného bohatstva (banský zákon) a podľa § 10 písm.b) zákona Slovenskej národnej rady č. 42/1972 Zb. o organizácii a o rozšírení dozoru štátnej banskej správy po dohode so Slovenskou odborovou radou a ostatnými orgánmi ustanovujú:

I. oddiel

Evidencia a registrácia pracovných úrazov

§ 1

Rozsah platnosti

Evidencii a registrácii podľa ustanovení tejto vyhlášky podliehajú pracovné úrazy

- a) pracovníkov všetkých organizácií a zariadení (ďalej len „organizácie“), pokiaľ sú v pracovnom, učebnom alebo obdobnom pomere,
- b) členov jednotných roľníckych družstiev, členov výrobných družstiev a iných osôb pracujúcich v družstevných organizáciách,
- c) žiakov a študentov pri výrobnnej praxi alebo práci v organizáciách vykonávanej podľa učebných plánov a osnov,
- d) poslancov a funkcionárov zastupiteľských zborov a ostatných členov ich orgánov a funkcionárov spoločenských a záujmových organizácií v priamej súvislosti s plnením ich funkcie,
- e) príslušníkov vojenských útvarov a iných ozbrojených zborov, pokiaľ pracujú v organizáciách,
- f) osôb vo výkone trestu odňatia slobody a osôb vo výkone väzby, pokiaľ sú zaradené do práce v organizáciách alebo v nápravno-výchovných ústavoch, prípadne v ústavoch, v ktorých vykonáva väzba,
- g) občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou pri príprave na povolanie, zverencov a obyvateľov ústavov sociálnej starostlivosti starších ako 15 rokov pri pracovnej činnosti a osôb liečených prácou v zdravotníckych zariadeniach,

h) občanov, ktorí pracujú v organizáciách na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (ďalej len „pracovníci“).

§ 2

Pracovný úraz

(1) Za pracovný úraz sa pokladá akékoľvek poškodenie zdravia alebo smrť, spôsobené pracovníkovi nezávisle od vlastnej vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním.¹⁾

(2) Za pracovný úraz podľa odseku 1 sa na účely tejto vyhlášky pokladá aj úraz, ktorý utrpel pracovník na pracovisku alebo v priestoroch organizácie pri činnosti, ktorá nesúvisí s plnením pracovných úloh, alebo iná osoba, ktorá sa s vedomím organizácie zdržiava na jej pracoviskách alebo v priestoroch, ktoré inak nie sú verejne prístupné.

(3) Pracovným úrazom nie je úraz, ktorý sa pracovníkovi prihodil na ceste do zamestnania a späť.²⁾

§ 3

Registrácia a evidencia pracovných úrazov

(1) Registrácii podliehajú pracovné úrazy, ktorými bola spôsobená smrť alebo pracovná neschopnosť trvajúca najmenej jeden deň okrem dňa, keď došlo k pracovnému úrazu.

(2) Registráciou pracovného úrazu sa rozumejú úkony, ktoré sú organizácie povinné vykonať ak vznikne úraz uvedený v odseku 1, a to:

- a) zodpovedné a spoľahlivé zistenie príčin a všetkých ďalších okolností vzniku pracovného úrazu,
- b) spísanie záznamu o pracovnom úraze podľa výsledku zistenia vykonaného podľa písmena a),
- c) vykonanie potrebných opatrení proti opakovaniu podobných pracovných úrazov.

(3) Organizácie pri spisovaní záznamu o úraze postupujú podľa prílohy č. 1, 2 a 3 tejto vyhlášky.

(4) Pokiaľ organizácie používajú alebo chcú zaviesť iný doklad, než je uvedený v prílohe č. 1, ktorý možno použiť na prípravu (zber) údajov o pracovných úrazoch pre spracovanie prostriedkami výpočtovej techniky, musí takýto doklad obsahovať verbálne informácie aspoň v rozsahu uvedenom v prílohe č. 1. Použitie iného dokladu organizácia oznámi neodkladne Slovenskému úradu bezpečnosti práce, ak ide o organizácie s povinnosťou podľa § 7 ods. 1 písm. a), alebo Slovenskému banskému úradu, ak ide o organizácie s povinnosťou podľa § 7 ods. 1 písm. b).

(5) Organizácie sú povinné viesť evidenciu o pracovných úrazoch podliehajúcich registrácii.³⁾

(6) O pracovných úrazoch, ktorými nebola spôsobená pracovná neschopnosť alebo bola spôsobená pracovná neschopnosť kratšia ako jeden deň, sú organizácie povinné viesť evidenciu v knihe úrazov tak, aby sa mohla použiť ako podklad na vykonanie potrebných opatrení a na neskoršie spísanie záznamu o úraze, ak sa následky úrazu prejavia neskôr. Pracovníci sú povinní hlásiť tieto úrazy svojmu najbližšiemu nadriadenému. Ak neskôr v dôsledku takéhoto pracovného úrazu vznikne pracovná neschopnosť dlhšia ako jeden deň, sú organizácie povinné postupovať ako pri úrazoch podliehajúcich registrácii.

§ 4

Druhy pracovných úrazov

(1) Pracovné úrazy sa delia podľa závažnosti na smrteľné, ťažké, hromadné a ostatné úrazy.

(2) V zmysle ustanovenia odseku 1 sa pokladá

- a) za smrteľný každý pracovný úraz, ktorý spôsobil pracovníkovi smrť ihneď alebo kedykoľvek neskôr, ak nastala smrť podľa lekárskeho posudku následkom tohto pracovného úrazu;
- b) za ťažký každý pracovný úraz, ktorý mal za následok stratu orgánu (anatomickú alebo funkčnú) alebo jeho podstatnej časti alebo také poškodenie zdravia, vrátane priemyselných otráv, ktoré lekár označil za ťažké, napr. strata oka, sluchu, komplikovaná zlomenia, vyvolanie potratu, roztrhanie pľúc, poranenie srdca, otras mozgu spojený s bezvedomím, roztrhnutie alebo rozmliaždenie obličky, roztrhnutie pečene, sleziny, popáleniny II. a III. stupňa väčšieho rozsahu;
- c) za hromadný každý pracovný úraz, keď pri tej istej udalosti boli zranené najmenej tri osoby, z ktorých aspoň jedna ťažko alebo smrteľne, alebo keď bolo zranených viac ako desať osôb;
- d) za ostatné všetky pracovné úrazy, ktoré nie sú uvedené pod písmenami a) až c).

§ 5

Hlásenie pracovných úrazov

(1) Postihnutý, ak je toho schopný, alebo iný pracovník, ktorý je svedkom pracovného úrazu alebo sa o ňom dozvie, je povinný ihneď upovedomiť majstra alebo iného pracovníka, ktorý je najbližším nadriadeným postihnutého.

(2) Len čo sa najbližšie nadriadený pracovník dozvie o pracovnom úraze podliehajúcim registrácii, je povinný ihneď ohlásiť úraz

- a) vedeniu organizácie,
- b) závodnému výboru ROH, prípadne poverenému orgánu základnej organizácie ROH alebo komisii bezpečnosti práce, ak ide o jednotné roľnícke družstvo, alebo komisii poverenej výkonom starostlivosti o členov, ak ide o výrobné družstvo.

(3) Organizácie sú povinné po prijatí správy o pracovnom úraze ihneď ohlásiť úraz telefonicky, telegraficky alebo iným vhodným spôsobom

- a) príslušnému útvaru Verejnej bezpečnosti, ak zistené skutočnosti nasvedčujú, že v súvislosti s pracovným úrazom bol spáchaný trestný čin,
- b) príslušnému orgánu hygienickej služby, ak ide o priemyselnú otravu,
- c) príslušnému obvodnému banskému úradu,⁴⁾ ak tak ustanovujú osobitné predpisy.

(4) Po prijatí správy o smrteľnom, ťažkom alebo hromadnom úraze sú organizácie povinné ihneď úraz ohlásiť spôsobom uvedeným v odseku 3 okrem orgánom tam uvedeným aj

- a) príslušnému inšpektorátu bezpečnosti práce,⁵⁾ ak ide o pracovisko podliehajúce jeho dozoru,
- b) príslušnému obvodnému banskému úradu, ak ide o pracovisko podliehajúce jeho dozoru a ak nebol úraz ohlásený už podľa odseku 3 písm. c),
- c) federálnym ministerstvám národnej obrany, vnútra, dopravy, spojov, Ministerstvu vnútra SSR a Ministerstvu spravodlivosti SSR, ak ide o pracovný úraz, ktorý sa stal v súvislosti s technickými zariadeniami alebo vo vybraných objektoch, ktoré podliehajú podľa osobitných predpisov dozoru ich orgánov,
- d) príslušnému odborovému zväzu, hromadný pracovný úraz aj Konfederácii odborových zväzov Slovenskej republiky alebo Konfederácii umenia a kultúry, alebo príslušnému okresnému výboru Slovenského výboru Zväzu družstevných roľníkov, ak ide o jednotné roľnícke družstvo, alebo Slovenskému zväzu výrobných družstiev, ak ide o výrobné družstvo, alebo Slovenskému zväzu bytových družstiev, ak ide o organizáciu bytového družstevníctva.
- e) príslušnému útvaru Verejnej bezpečnosti, ak nebol úraz hlásený už podľa odseku 3 písm. a),

(5) Ak zomrie pracovník kedykoľvek neskôr na následky pracovného úrazu, sú organizácie povinné ihneď po tom, ako sa o úmrtí dozvedeli, dodatočne ohlásiť písomne smrť spôsobenú pracovným úrazom orgánom uvedeným v odseku 2 písm. b) a v odseku 4; to isté platí aj v prípade, keď vyjde dodatočne najavo, že ide o ťažký alebo hromadný pracovný úraz.

§ 6

Zisťovanie a vyšetrovanie príčin pracovných úrazov podliehajúcich registrácii

(1) Organizácie sú povinné ihneď po ohlásení pracovného úrazu podliehajúceho registrácii zistiť zodpovedne a spoľahlivo príčinu, príčinné súvislosti a všetky ďalšie okolnosti vzniku pracovného úrazu a o výsledku zistenia spísať najneskôr do dvoch dní po ohlásení úrazu záznam o pracovnom úraze (ďalej len „záznam o úraze“). Postihnutý a ďalší pracovníci, ktorí boli svedkami pracovného úrazu, sú povinní pritom účinne spolupracovať.

(2) Na zisťovanie príčin a spísanie záznamu o úraze podľa odseku 1 prizve organizácia majstra alebo iného bezprostredne nadriadeného pracovníka a príslušného inšpektora bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci základnej organizácie Revolučného odborového hnutia, v jednotných roľníckych družstvách prizve povereného člena komisie bezpečnosti práce, vo výrobných družstvách určeného člena komisie poverenej výkonom starostlivosti o členov, a ak ide o pracovníkov uvedených v § 1 písm. e) až g), aj zástupcu príslušného útvaru alebo ústavného zariadenia.

(3) Organizácie sú povinné určiť a vykonať potrebné opatrenia proti opakovaniu podobných úrazov, určiť lehoty na splnenie týchto opatrení a spôsob ich kontroly. O plnení určených opatrení sú povinné informovať funkcionárov uvedených v odseku 2, a ak ide o smrteľné, ťažké alebo hromadné pracovné úrazy, aj príslušný inšpektorát bezpečnosti práce alebo obvodný banský úrad, ak pracovisko podlieha ich dozoru.

(4) Pracovníci inšpektorátu bezpečnosti práce vyšetrojú príčiny smrteľných a hromadných pracovných úrazov, prípadne sa zúčastňujú na vyšetrovaní týchto úrazov, ktoré konajú príslušníci Verejnej bezpečnosti.⁷⁾ Na vyšetrovaní sa zúčastňujú aj inšpektori bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vyšších odborových orgánov,⁸⁾ ak ide o jednotné roľnícke družstvo, družstevní inšpektori spoločenskej kontroly nad bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci v JRD,⁹⁾ a ak ide o výrobné družstvo, družstevní inšpektori spoločenskej kontroly nad bezpečnosťou práce.¹⁰⁾ Rozsah a spôsob tejto účasti určujú osobitné predpisy.¹¹⁾

(5) Príčiny smrteľných, ťažkých a hromadných pracovných úrazov, ktoré sa stali na pracoviskách podliehajúcich dozoru orgánov uvedených v § 5 ods. 4 písm. b) alebo v súvislosti s technickými zariadeniami alebo vo vybraných objektoch, ktoré podliehajú dozoru orgánov uvedených v § 5 ods. 4 písm. c) vyšetrojú tieto orgány podľa osobitných predpisov. Ustanovenia odsekov 1 až 3 zostávajú nedotknuté.

(6) V prípade smrteľného alebo hromadného pracovného úrazu sú organizácie povinné

- a) vykonať opatrenia, ktorými by sa zabránilo ďalšiemu možnému ohrozeniu života a zdravia pracovníkov,
- b) zabezpečiť miesto pracovného úrazu tak, aby zostalo zachované v pôvodnom stave až do príchodu vyšetrojúcich orgánov.

(7) Zmeny pôvodného stavu na miestach smrteľných alebo hromadných pracovných úrazov sú prípustné do príchodu vyšetrojúcich orgánov, len ak ide o záchranu postihnutých osôb, prípadne o ďalšie záchranné práce, alebo ak to vyžaduje bezpečnosť prevádzky. V týchto prípadoch sa vyhotoví náčrtok s vyznačením pôvodnej situácie a vykonaných zmien, prípadne sa miesto (pôvodná situácia) odfotografuje. Za vyhotovenie náčrtku a fotografických snímok zodpovedá

pracovník, ktorý dal príkaz alebo súhlas na vykonanie zmien.

(8) Organizácie sú povinné umožniť pracovníkom uvedeným v odsekoch 2 až 5 plnenie ich úloh a poskytovať im pritom všestrannú pomoc.

§ 7

Predkladanie záznamov o pracovných úrazoch

(1) Organizácie sú povinné zasielať hromadne odpisy záznamov o úrazoch za uplynulý kalendárny mesiac do piateho dňa nasledujúceho mesiaca

- a) príslušnému inšpektorátu bezpečnosti práce, ak ide o pracovisko podliehajúce jeho dozoru,
- b) príslušnému obvodnému banskému úradu, ak ide pracovisko podliehajúce jeho dozoru,
- c) Slovenskému banskému úradu, ak ide o pracovné úrazy spôsobené použitím výbušnín, a to i na pracoviskách podliehajúcich dozoru inšpektorátu bezpečnosti práce; tým nie je dotknutá povinnosť podľa písmena a) a b),
- d) federálnym ministerstvám národnej obrany, vnútra, dopravy, spojov, Ministerstvu vnútra SSR a Ministerstvu spravodlivosti SSR, ak ide o pracovné úrazy, ku ktorým došlo v súvislosti s technickými zariadeniami alebo vo vybraných objektoch, ktoré podliehajú podľa osobitných predpisov dozoru ich orgánov,
- e) príslušnému okresnému ústavu národného zdravia.¹²⁾

(2) Organizácie sú povinné odovzdať jedno vyhotovenie záznamu o úraze postihnutému, a ak ide o smrteľný pracovný úraz, pozostalým.

(3) Ak ide o smrteľný, ťažký alebo hromadný pracovný úraz, sú organizácie povinné zaslať odpis záznamu o úraze najneskôr do dvoch dní od jeho ohlásenia a zápis o výsledku zistenia príčin úrazu najneskôr do 30 dní odo dňa vzniku pracovného úrazu okrem orgánom uvedeným v odseku 1 aj

- a) príslušnému odborovému zväzu, a ak ide o hromadný pracovný úraz aj Konfederácii odborových zväzov Slovenskej republiky alebo Konfederácii umenia a kultúry, alebo príslušnému okresnému výboru Slovenského výboru Zväzu družstevných roľníkov ak ide o jednotné roľnícke družstvo, alebo Slovenskému zväzu výrobných družstiev, ak ide o výrobné družstvo, alebo Slovenskému zväzu bytových družstiev, ak ide o organizáciu bytového družstevníctva,
- b) príslušnému okresnému oddeleniu Slovenského štatistického úradu,
- c) príslušnému okresnému prokurátorovi,

§ 8

Registrácia pracovného úrazu pracovníka inej organizácie

(1) Ak utrpí pracovný úraz podliehajúci registrácii pracovník v inej organizácii, než v ktorej je v pracovnom alebo obdobnom pomere, ohlási úraz, zistí jeho príčinu a spíše o ňom záznam organizácia, v ktorej došlo k pracovnému úrazu, a zašle ho v potrebnom počte vyhotovení do dvoch dní odo dňa, keď sa o úraze dozvedela, organizácii, v ktorej je pracovník v pracovnom alebo obdobnom pomere. Rovnako sa postupuje u pracovníkov uvedených v § 1 písm. b) až g). Organizácia, v ktorej došlo k pracovnému úrazu, vykoná opatrenia podľa § 6 ods. 3, ak vznik úrazu sama spôsobila. Ďalšie opatrenia podľa tejto vyhlášky vykoná organizácia, v ktorej je pracovník v pracovnom alebo obdobnom pomere. Rovnako sa postupuje pri pracovných úrazoch iných osôb uvedených v § 2 ods. 2.

(2) Ak dôjde k smrteľnému, ťažkému alebo hromadnému pracovnému úrazu, plní povinnosti

určené v § 5 ods. 4 organizácia, v ktorej došlo k úrazu. O týchto úrazoch upovedomí ihneď telefonicky, telegraficky alebo iným vhodným spôsobom aj organizáciu, v ktorej je pracovník v pracovnom alebo obdobnom pomere; táto organizácia sa podľa okolností zúčastní na zisťovaní príčin pracovného úrazu.

(3) Ak utrpí pracovný úraz podliehajúci registrácii pracovník vyslanej skupiny, ktorá má určeného vedúceho, ohlásí pracovný úraz, zistí jeho príčinu a spíše o ňom záznam tento vedúci v spolupráci s organizáciou, v ktorej sa úraz stal. Inak sa postupuje podľa odseku 1.

(4) Ak utrpí pracovný úraz podliehajúci registrácii pracovník skupiny vyslanej na práce mimo územia Československej socialistickej republiky, ohlásí pracovný úraz, zistí jeho príčinu a spíše o ňom záznam vedúci skupiny. Ak utrpí pracovný úraz vedúci vyslanej skupiny, splní tieto povinnosti určený zástupca vedúceho, prípadne iný pracovník skupiny. Ďalšie opatrenia podľa tejto vyhlášky vykoná organizácia, ktorá pracovníka vyslala na prácu v zahraničí; ak bol pracovník uvoľnený na prácu v zahraničí organizáciou, ktorá je v zmluvnom vzťahu s niektorou organizáciou zahraničného obchodu, urobí tak uvoľňujúca organizácia v spolupráci s touto organizáciou zahraničného obchodu.

(5) Povinnosti vyplývajúce z tejto vyhlášky pri pracovnom úraze učňa plní organizácia, ktorá uskutočňuje výchovu učňa v čase, keď došlo k pracovnému úrazu.

II. oddiel

Hlásenie prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení, zisťovanie a vyšetrovanie ich príčin

§ 9

(1) Prevádzkovou nehodou (haváriou) sa rozumie udalosť, ktorou boli vážne ohrozené životy a zdravie osôb alebo prevádzka, prípadne rozvoj organizácie alebo ktorou bola na majetku organizácie spôsobená škoda zrejme prevyšujúca 100 000 Kčs.

(2) Poruchou technického zariadenia sa rozumie poškodenie technického zariadenia, ktoré spôsobilo zastavenie alebo obmedzenie jeho prevádzky, a škoda na ňom vzniknutá zrejme presahuje 20 000 Kčs, nie však 100 000 Kčs.

(3) Organizácie sú povinné ihneď telefonicky, telegraficky alebo iným vhodným spôsobom oznámiť prevádzkovú nehodu (haváriu) orgánom, uvedeným v § 5 ods. 2 písm. b) a ods. 4. Poruchu technického zariadenia hlásia iba orgánom uvedeným v § 5 ods. 2 písm. b) a ods. 4 písm. a) až c) a f). Tým nie je dotknutá povinnosť hlásiť iné mimoriadne prevádzkové udalosti orgánom uvedeným v § 5 ods. 4 písm. b) a c) podľa osobitných predpisov.

(4) Príčiny prevádzkových nehôd (havárií) alebo porúch technických zariadení zisťujú organizácie za účasti funkcionárov uvedených v § 6 ods. 2. O výsledku upovedomia do dvoch dní písomne orgány uvedené v odseku 3. Ak nasvedčujú zistené skutočnosti, že v súvislosti s poruchou technického zariadenia bol spáchaný trestný čin, oznámi to organizácia ihneď príslušnému útvaru Verejnej bezpečnosti. V ostatnom sa postupuje obdobne podľa § 6 ods. 3 až 8.

(5) Hlásenie a vyšetrovanie prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení podliehajúcich dozoru orgánov uvedených v § 5 ods. 4 písm. b) a c) upravujú osobitné predpisy.

III. oddiel**Spoločné a záverečné ustanovenia****§ 10**

Organizácie sú povinné uschovávať doklady uvedené v § 6 až 9 päť rokov nasledujúcich po roku, v ktorom došlo k pracovnému úrazu, prevádzkovej nehode (havárii) alebo k poruche technického zariadenia.

§ 11

Za dodržiavanie ustanovení tejto vyhlášky zodpovedajú vedúci pracovníci organizácií na všetkých stupňoch riadenia v rozsahu svojich funkcií. Nesplnenie povinností z nej vyplývajúcich podlieha postihu podľa príslušných predpisov.¹³⁾

§ 12

(1) Ustanovenia tejto vyhlášky sa vzťahujú obdobne aj na samostatných prevádzateľov a jednotlivých užívateľov technických zariadení.¹⁴⁾

(2) Ustanovenia § 9 a 10 sa nevzťahujú na prevádzkové nehody v zmysle osobitných predpisov v železničnej, leteckej, lodnej a cestnej doprave¹⁵⁾ a na požiare.

§ 13

(1) Príslušným orgánom podľa tejto vyhlášky je orgán príslušný podľa miesta pracovného úrazu, prípadne prevádzkovej nehody (havárie) alebo poruchy technického zariadenia.

(2) Ak dôjde k pracovnému úrazu mimo územia Československej socialistickej republiky (§ 8 ods. 4), je príslušným orgánom v zmysle § 5 ods. 3 a 4 a § 7 ods. 1 a 3 orgán, v obvode pôsobnosti ktorého má organizácia sídlo.

(3) Tam, kde sa v tejto vyhláške a jej prílohách používa označenie „ROH“, rozumie sa tým „Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky a Konfederácia umenia a kultúry“, kde sa používa označenie „ZV ROH“, rozumie sa tým, „závodný výbor príslušnej odborovej organizácie“ alebo „organizácia, ktorá plní úlohy spoločenskej kontroly“.

§ 14

Zrušuje sa vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 182/1969 Zb. o evidencii a registrácii pracovných úrazov a o hlásení prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení.

§ 15

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1976, vyhláška č. 483/1990 Zb. nadobúda účinnosť 30. novembrom 1990.

Predseda Slovenského bankého úradu:

Ing. Baran CSc. v. r

Námestník riaditeľa Slovenského úradu bezpečnosti práce:

Ing. Macháč v. r.

Príloha č. 1
Záznam o úraze¹⁶⁾

Príloha č. 1

Ministerstvo (národný výbor) ..... Závod .....
 Združenie (VHJ) ..... Prevádzka .....
 Podnik ..... Sídlo závodu .....
 Zväz ROH ..... Okres .....
 Kraj .....

1	Meno a priezvisko zraneného ..... Dátum narodenia ..... deň ..... mesiac ..... rok ..... Stav ..... Počet nezaopatř. detí ..... Bydlisko .....
2	Vzťah zraneného k závodu (zamestnanec, člen JRD, brigádnik a pod.) ..... Je zranený v závode nemocensky poistený ÁNO — NIE? Pracovisko zraneného ..... Druh vykonávanej práce (funkcie) ..... Táto prácu vykonáva v závode ..... rokov ..... mesiacov .....
3	Mal zranený požadovanú kvalifikáciu pre prácu, pri ktorej došlo k úrazu, príp. bol poučený o správnom pracovnom postupe ÁNO-NIE? Bol zranený inštruovaný o bezpečnosti pri práci, ktorú práve vykonával ÁNO-NIE? Kedy naposledy (dátum) ..... inštruktáž vykonal: .....
4	Hodina ....., deň ....., mesiac ..... rok ..... úrazu. Od začiatku smeny zranený odpracoval ..... hodín. Druh zranenia alebo poškodenia ..... Zranená časť tela ..... Miesto, kde došlo k úrazu .....
5	Ide o úraz ťažký ÁNO-NIE? Ide o úraz hromadný ÁNO-NIE? Koľko osôb bolo súčasne zranených ..... Ide o úraz smrteľný ÁNO-NIE? Zranený umrel ihneď ÁNO-NIE? Alebo neskôršie (dátum) .....
6	Aký úkon zranený vykonával v okamihu úrazu?
7	Opište, ako došlo k úrazu:
8	Názov zdroja úrazu: stroj (značka, výkon, rok výroby), zariadenie, náradie, materiál, energia (napätie, tlak, teplota), látky. Keď má zdroj súčasti, uvedie sa i jeho súčasť. Štát. značka zdroja úrazu

9	Čo bolo v čase úrazu na pracovisku v nesprávnom alebo nebezpečnom stave a ktorý predpis (normu) závod porušil?	Stat. značka príčiny úrazu
	Čo zranený robil nesprávnym alebo nebezpečným spôsobom a ktorý predpis (normu) svojím konaním porušil?	
	Bol úraz spôsobený alebo ovplyvnený inou osobou [ktorou — meno a adresa], alebo vznikol následkom spolupôsobenia prírodných živlov alebo zvierat?	
	Aká škoda vznikla pri úraze závodu?	
	Utrpel zranený škodu na veciach a akú?	

Podpis zraneného (podľa možnosti)

Podpis nadriadeného .....

.....

Podpis funkcionára ROH .....

Podpisy svedkov úrazu .....

Vyšetrenie úrazu bolo vykonané a záznam spísaný

.....

dňa ....., mesiac ....., rok .....

10	<p>Na odstránenie príčin úrazu vykoná vedenie závodu tieto opatrenia:</p> <p>a) organizačné a technické</p> <p>b) výchovné</p> <p style="text-align: right;">..... podpis vedúceho</p>
11	Vyjadrenie ZV Odborového svazu, event. komisie k navrhnutým opatreniam v rubrike 10
12	Záznam o kontrole vykonaných opatrení:
13	<p>Adresa ÚNZ (nemocnice), kde bol zranený ošetrený (liečený) .....</p> <p>.....</p> <p>Vyplní len JRD. Má zranený nárok na výplatu nemocenského podľa zákona ÁNO — NIE? Má zranený nárok na podporu zo sociálneho fondu JRD ÁNO — NIE? Výška preddavku vyplácaného členom JRD na 1 pracovnú jednotku v Kčs ..... v čase úrazu pracovníka. Výška plánovanej odmeny včítane naturálií na 1 pracovnú jednotku členom JRD v roku úrazu v Kčs .....</p>

Príloha č. 2

Pokyny pre vyplňovanie záznamu o úraze

V záhlaví sa nevyplňuje štvorcový rámček a údaj „združenie (VHJ)“.

Pokiaľ je vnútorná organizačná jednotka¹⁾ zároveň evidujúcou a vykazujúcou jednotkou, uvedie sa namiesto sídla organizácie sídlo, okres a kraj tejto jednotky.

V rubrike 4 sa uvádzajú údaje o čase vzniku úrazu, o druhu zranenia (napr. zlomenina, vyvrtnutie, tržná rana, pohmoždenia, odrenina, popálenina, perforácia oka cudzím telesom a pod.); ďalej sa uvádza zranená časť tela (napr. pravé oko, ľavé koleno, ľavý priehlavok, pravé predlaktie, temeno hlavy alebo pri vnútorných poraneniach napr. brucho; hrudník, panva a pod.). V rozporných prípadoch treba uviesť diagnózu uvedenú v „Potvrdení o pracovnej neschopnosti“, alebo požiadať o vyjadrenie lekára, ktorý poskytol prvú pomoc. Nakoniec sa uvedie i miesto, kde k úrazu došlo.

V rubrike 9 sa v prípadoch, keď úraz bol spôsobený alebo ovplyvnený inou osobou, pokiaľ išlo o pracovníka inej organizácie, uvádza i údaj o názve a sídle tejto organizácie.

Ak pôsobilo pri úraze viac zdrojov a príčin, uvedú sa v orámovanej časti v dolnom pravom rohu rubriky 8 a 9 tieto údaje v zátvorke.

V rubrike 10 sa uvádza pri prijatých opatreniach termín ich splnenia a pracovník zodpovedný za ich vykonanie, vrátane jeho podpisu.

Ak v zázname o úraze nie je dostatok miesta pre požadované údaje v príslušnej rubrike, uvedú sa tieto údaje s označením rubriky na osobitnej prílohe.

Príloha č. 3

Klasifikácia zdrojov a príčin úrazov.

Správna a jednotne vykonávaná klasifikácia zdrojov a príčin úrazov je predpokladom takých pracovných podmienok, ktoré podstatne znižujú možnosť vzniku pracovných úrazov.

A. Všeobecné zásady

Za zdroj úrazu sa považuje predmet (stroj, dopravný prostriedok, materiál a pod.), látka (para, plyn, chemikálie a pod.) alebo energia, prípadne ľudská bytosť, zvierá, prírodný živý, ktoré svojim náhlym vonkajším pôsobením spôsobili poranenie (úraz) pracovníka priamo alebo nepriamo tým, že pri nejakej jeho činnosti, prípadne pri náhodnom styku s ním boli bezprostredným podnetom vzniku úrazovej nehody.

Vo väčšine prípadov nepôsobí zdroj úrazu samostatne, t. j. izolovane. Spravidla sa tu vyskytuje ešte ďalší činiteľ alebo činitele ako vnútorné príčiny toho, že nejaký zdroj spôsobil nehodu alebo priame poranenie. Stav úrazového ohrozenia (možnosť vzniku nehody) vyplýva napr. z toho, že zdroj úrazu nie je upravený alebo dostatočne zaistený po stránke bezpečnosti práce, alebo sa s ním nesprávne manipuluje, odstraňujú sa bezpečnostné zariadenia, ochranné pomôcky, alebo nie sú inak dodržiavané bezpečnostné predpisy, používajú sa nebezpečné pracovné postupy (buď vedome, alebo z nedostatku vedomostí, výcviku a pod.), alebo že osoby, prichádzajúce do styku so zdrojom úrazu, nie sú dostatočne poučené o svojom ohrození a pod. V týchto okolnostiach, ktoré spoluvytvárajú alebo zvyšujú stav ohrozenia pracovníka, je obsiahnutá odpoveď na otázku, aká bola príčina úrazu a preto sú zahrnuté pod pojem príčiny úrazov.

Pre účely štatistického spracovania je potrebné úrazové znaky (zdroje a príčiny) triediť. Najskôr sa urobí základné triedenie, t. j. jednotlivé individuálne zdroje alebo príčiny úrazu, ktoré sú po určitej stránke rovnorodé alebo aspoň príbuzné, sú zahrnuté do základných skupín. Tak napr. pri zdrojoch predstavuje každá základná skupina ucelenú skupinu jednotlivých zdrojov, charakterizujúcich určitý okruh úrazového nebezpečenstva a rovnorodých z hľadiska ich funkcie alebo spôsobu používania vo výrobnom procese.

V rámci týchto základných skupín sa vykonáva podrobnejšie triedenie, kde napr. zdroje z určitých hľadísk rovnorodé (a preto zahrnuté do jednej základnej skupiny) sa navzájom rozlišujú so zreteľom na určité zvláštnosti ich používania vo výrobnom procese alebo na určité, navzájom príbuzné druhy, poprípade s ohľadom na druh pôsobenia, a tvoria sa z nich podskupiny.

Schéma zdrojov úrazov obsahuje 11 základných skupín, označených pre účely evidencie rímskymi číslicami I.-XI. V rámci týchto základných skupín sa zdroje úrazov rozdeľujú do podskupín.

Schéma príčin úrazov obsahuje 14 základných skupín.

B. Klasifikačné schéma zdrojov úrazov

I. Dopravné prostriedky

I-00 Letecké motorové a bezmotorové dopravné prostriedky

I-01 Vodné motorové a bezmotorové dopravné prostriedky

I-02 Motorové cestné dopravné prostriedky

I-03 Železničné dopravné prostriedky vrátane pouličných dráh, verejných lanoviek a neverejnej dopravy po koľaji

I-04 Cestné bezmotorové dopravné prostriedky (povozy s príviesným vozom, bicykle, ručné vozíky a pod.)

I-05 Vnútropodnikové motorové dopravné prostriedky (koľajové i bez koľají)

I-06 Vnútropodnikové lanovky, reťazové dopravníky a naklonené (zväžacie) dráhy na koľaji

I-07 Vnútropodnikové bezmotorové dopravné prostriedky (na koľaji i bez koľají)

II. Zdvíhadlá a dopravníky, zdvíhacie a dopravné pomôcky

II-08 Žeriavy a iné zdvíhadlá pre rôznosmernú dopravu (motorové i bezmotorové)

II-09 Výťahy, elevátory, ťažné stroje a iné zdvíhadlá na zvislú dopravu

II-10 Dopravníky (transportéry) vrátane vnútropodnikových visutých dráh

II-11 Zdvíhacie a dopravné zariadenie – pomôcky

III. Stroje – hnacie, pomocné, obrábacie a pracovné

a) hnacie stroje – prevod hnacej sily

III-12 Stabilné hnacie stroje, motory, generátory, agregáty a pod. a pohyblivé stroje použité ako hnacie stroje

III-13 Motory dopravných prostriedkov (okrem dopravy)

III-14 Zariadenie na prevod hnacej sily

b) obrábacie stroje na drevo (použité prípadne na iný materiál)

III-15 Okružné, rámové a iné píly na drevo

III-16 Sústruhy a vrtačky na drevo

- III-17 Frézovacie, drážkovacie a žliabkovacie stroje na drevo
III-18 Hobľovacie, brúsiace a leštiace stroje na drevo
III-19 Združené a ostatné, prípadne špeciálne drevoobrábacie stroje (kolárske, debnárske a iné okrem špeciálnych papierenských strojov)
c) obrábacie a tvárniace stroje na kovy (používané prípadne aj na iný materiál)
III-20 Lisy, kladivá, buchary a pod.
III-21 Sústruhy kovov
III-22 Vrtáčky na kov a stroje na rezanie závitov
III-23 Píly, frézy, preťahovacie a hobľovacie stroje na kovy
III-24 Brúsky, čističe a leštiče kovov
III-25 Stroje na beztrieskové obrábanie kovov
III-26 Zváracie a ostatné (príp. špeciálne kovoobrábacie stroje)
d) bežné obrábacie, tvárniace a pracovné stroje na ostatný materiál (okrem špeciálnych a rozličných pomocných strojov používaných v rozličných pracovných odboroch)
III-27 Lisy na iný materiál ako kov a drevo
III-28 Raziace, vykrajovacie, vysekávacie a rezacie stroje (okrem píly)
III-29 Píly, sústruhy, vrtáčky na rozličný materiál (okrem kovu a dreva)
III-30 Stroje (frézovacie, hľbiace, drážkovacie, hobľovacie, brúsiace a leštiace)
III-31 Zdrobňovacie, drviace (mlyny), triediace stroje
III-32 Pomocné stroje, čerpadlá, ventilátory, kompresory a rozličné pracovné stroje
e) špeciálne stroje pre rozličné pracovné odbory
III-33 Zvláštne stroje banské, dobývacie, zakladacie a úpravárske stroje na zemné práce
III-34 Stavebné stroje a stroje na úpravu terénu, špeciálne železničné stroje
III-35 Zvláštne hutnícke a zlievárenské stroje
III-36 Zvláštne plynárenské stroje, stroje používané v chemickom a gumárenskom priemysle, zvláštne keramické a sklárske stroje, prípadne stroje na výrobu plastov
III-37 Zvláštne stroje na výrobu buničiny, lepenky a papiera, kartonážne stroje
III-38 Zvláštne stroje na výrobu koží a kožušín, obuvnícke, kožušnícke, rukavičkárske stroje a pod.
III-39 Zvláštne textilné a odevné stroje (vrátane strojov používaných v práčovniach, čistiarniach, žehliarňach a opravovniach)
III-40 Zvláštne potravinárske stroje, stroje používané v tukovom a tabakovom priemysle
III-41 Zvláštne poľnohospodárske stroje (vlečné a ostatné)
III-42 Zvláštne stroje polygrafické, kancelárske, zdravotnícke, štatistické a iné neuvedené alebo bližšie neurčené pre rozličné pracovné odbory
IV. Pracovné, prípadne cestné dopravné priestory ako zdroje pádov osôb
IV-43 Cesty vrátane dopravných a pracovných priestorov koľajových dráh (pracovné, komunikačné priestory) verejného charakteru – pády osôb na rovine
IV-44 Vnútroprúdnicové pracoviská (komunikačné priestory) akejkoľvek úrovne – pády osôb na rovine
IV-45 Schody, rebríky, výstupy – pády osôb na nich a z nich
IV-46 Ostatné zvýšené pracoviská – pády osôb z výšky
IV-47 Priehlbiny, jamy, nezakryté otvory (pri pracovisku akejkoľvek úrovne) – pády osôb do hĺbky
V. Materiál, bremená, predmety
Va-48 Zemina, hornina, kameň, kusový a sypký materiál – pád materiálu
Va-49 Ostatný materiál (okrem zn. 48), predmety, výrobky, zariadenia – pád predmetov
Vb-50 Bremená (materiál, premiestované alebo inak manipulované predmety) – úrazy bremenami
Vb-51 Materiál, predmety – pôsobenie ostrými hranami, vyčnievajúcimi hrotmi a pod. pri rôznej manipulácii, chôdzi a pohybe
Vc-52 Drobné úlomky z materiálu alebo nástrojov odletujúce pri ručnom spracovaní, resp. pri páde a rozbití predmetov – vniknutie do oka, perforácia iných častí tela
Vc-53 Drobné úlomky z materiálu alebo nástrojov odletujúce pri strojovom spracovaní – vniknutie do oka, perforácia iných častí tela
VI. Náradie, nástroje, ručne ovládané strojčeky a prístroje
VI-54 Pomocné ručné dobývacie náradie, náradie na zemné, stavebné a poľnohospodárske práce
VI-55 Pomocné ručné bicie, ťahovacie, pridržiacie, spájacie, zváracie, čistiacie, mazacie a iné náradie
VI-56 Pomocné strojové náradie (upínacie nástroje a zariadenia)
VI-57 Meracie a rysovacie náradie (nástroje a prístroje), prenosné lampy
VI-58 Ručné nástroje (rezacie, sekacie, krájacie, dlabacie, prebíjacie, rycie, uberacie, brúsiace

a iné)

VI-59 Strojové nástroje (na upnutie do strojov a prístrojov použité prípadne na ručné práce – tvárniace nástroje)

VI-60 Ručne ovládané stroje a prístroje ochranné prístroje

VII. Priemyselné škodliviny, horúce látky a predmety, oheň a výbušniny

VII-61 Jedovaté látky – tuhé, tekuté, jedovaté a nedýchatelné plyny

VII-62 Žieravé a leptavé látky (aj ak sú súčasne horúce)

VII-63 Tekuté a plynné horúce látky (pary)

VII-64 Tuhé horúce látky, horúce predmety, zariadenia a pod.

VII-65 Horľavé a zápalné látky, explozívne plyny, oheň

VIII-66 Výbušniny (trhaviny, výbušniny, strelivo) a strelné zbrane

VII-67 Škodlivé lúče (žiarenie)

VIII. Kotly, nádoby a vedenia (potrubie) pod tlakom

VIII-68 Kotly, nádoby a vedenia (potrubie) pod tlakom

IX. Elektrizácia

IX-69 Elektrizácia vysokého napätia (nad 300 V proti zemi)

IX-70 Elektrizácia stredného a nízkeho napätia (do 300 V proti zemi)

X. Ľudia, zvieratá a prírodné živly

X-71 Zvieratá

X-72 Úmyselné i neúmyselné poškodenie, násilie, zranenie inou osobou, živelné pohromy a iné prírodné vplyvy, atmosféra pracoviska

XI. Iné zdroje

XI-73 Zábavné, športové, telocvičné náradie a zariadenie (vrátane mechanického), gymnastické, športové a tanečné výkony bez náradia

XI-74 Nehody pri liečebných zákrokoch a ich oneskorené komplikácie

XI-75 Iné zdroje, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín

C. Klasifikačné schéma príčin úrazov

1. Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu (nie pracoviska)

2. Chýbajúce alebo nedostatočné ochranné zariadenie a zabezpečenie

3. Chýbajúce (nepridelené), nedostatočné alebo nevhodné osobné ochranné pracovné prostriedky

4. Nepriaznivý stav alebo chybné usporiadanie pracoviska, prípadne komunikácie (aj keď je pracovisko zdrojom úrazu)

5. Nedostatky v osvetlení a viditeľnosti, nepriaznivé vplyvy hluku, otrasov a škodlivého ovzdušia na pracovisku (na komunikácii)

6. Nesprávna organizácia práce

7. Neoboznámenosť s podmienkami bezpečnej práce a nedostatok potrebnej kvalifikácie (teoretických vedomostí, šikovnosti, zručnosti, prispôsobenia a pod.)

8. Používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce vrátane konania bez oprávnenia, proti príkazu, zákazom a pokynom, zotrúvanie v ohrozenom priestore

9. Odstránenie alebo nepoužívanie predpísaných bezpečnostných zariadení a ochranných opatrení

10. Nepoužívanie (nesprávne používanie) predpísaných a pridelených osobných ochranných pomôcok (prístrojov)

11. Ohrozenie inými osobami (odvedenie pozornosti pri práci, žarty, hádky a iné nesprávne a nebezpečné konanie)

12. Nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (chýbajúce telesné predpoklady, zmyslové nedostatky, nepriaznivé osobné vlastnosti a okamžité psychofyziologické stavy) a riziko práce.

13. Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami

14. Nezistené príčiny

- 1) § 41 nariadenia vlády ČSSR č. 54/1975 Zb., ktorým sa vykonáva Zákonník práce.
- 2) § 42 nariadenia vlády ČSSR č. 54/1975 Zb., ktorým sa vykonáva Zákonník práce.
- 3) Úpravu a obsah evidenčných dokladov o pracovných úrazoch, ich evidencii a pod., ako aj ďalšie otázky súvisiace so štatistikou pracovných úrazov určí podľa príslušných predpisov Federálny štatistický úrad po dohode so Slovenským úradom bezpečnosti práce, Slovenským bankým úradom a Ústrednou radou odborov.
- 4) Vyhláška č. 43/1972 Zb., ktorou sa určujú obvody pôsobnosti obvodných bankých úradov.
- 5) Vyhláška č. 36/1970 Zb. o zriadení inšpektorátov bezpečnosti práce.
- 6) Smernice Ústrednej rady odborov č. 124/1973 Zb. časť III bod 3 o postavení a úlohách orgánov ROH v starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Jednotná informačná sústava v ROH (schválená uznesením Predsedníctva ÚRO z 11. 7. 1973 - Spravodajca ROH č. 7/1973, doplnená uznesením Sekretariátu ÚRO z 12. 5. 1975 - Spravodajca ROH č. 5/1975).
- 7) Zákon č. 40/1974 Zb. o Zbore národnej bezpečnosti.
- 8) Smernice ÚRO č. 124/1973 Zb.
- 9) Uznesenie Ústredného výboru Zväzu družstevných roľníkov SSR č. 1575/1974 zo 4. 9. 1974.
- 10) Uznesenie predstavenstva Slovenského zväzu výrobných družstiev č. 339 z 29. 10. 1974 (Vest. SZVD č. 21/74).
- 11) Zákon č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (úplné znenie č. 148/1973 Zb.).
- 12) Povinnosti organizácie uložené § 10 zákona č. 33/1965 Zb. o regresných náhradách a § 13 vyhlášky č. 34/1965 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o regresných náhradách, tým nie sú dotknuté.
- 13) § 6 ods. 1, § 17 ods. 2 písm. a) a b), § 20 ods. 2 a § 29 zákona č. 60/1961 Zb. o úlohách národných výborov pri zabezpečovaní socialistického poriadku v znení neskorších predpisov. § 6 ods. 2 zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce. § 47 ods. 1 písm. b) zákona č. 41/1957 Zb. (banký zákon). § 6 ods. 1 písm. e) a f) zákona SNR č. 42/1972 Zb. o organizácii a rozšírení dozoru štátnej banskej správy.
- 14) Ide najmä o osoby, ktorým bola povolená samostatná zárobková činnosť, a samostatne hospodáriacich roľníkov.
- 15) § 16 ods. 1 písm. g) vyhlášky č. 52/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o dráhach, v znení vyhlášky č. 132/1969 Zb. Smernice o koordinácii a súčinnosti orgánov dopravy, bezpečnosti a prokuratúry pri železničných nehodách (reg. v čiastke 12/1973 Zb.). § 45 zákona č. 47/1956 Zb. o civilnom letectve (letecký zákon). Predpis Federálneho ministerstva dopravy a o odbornom vyšetrovaní príčin leteckých nehôd (reg. v čiastke 14/1975 Zb.). Smernice o koordinácii postupu a súčinnosti orgánov dopravy, bezpečnosti a prokuratúry pri leteckých nehodách, uverejnené vo Vestníku dopravy č. 15/1975. § 18 zákona č. 26/1964 Zb. o vnútrozemskej plavbe. § 21 až 26 vyhlášky č. 137/1974 Zb. o vnútrozemskej plavbe. § 3 písm. c) vládneho nariadenia č. 54/1953 Zb. o premávke na cestách.
- 16) Tlačivo ŠEVT - 04 164 0.
- 1) Napr. § 10 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku.

